

UJVIDÉKI HÍRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Medjelenik minden csütörtökön vasárnap.

Mi lesz

kérdézi a szives olvasó, ki május és június ragyogó emlékeinek hatása alatt kémleli a háboru véres horizontját. Mit hoz a közel-jövő s erre a kérdésre a lehetőségek ezer ágazata merül föl előtte. Vajjon közel van-e már a döntés, vagy sokáig várat-e magára? Hol csattog a szerencse madara: Lublin fölött vagy Calais körül bontogatja színes szárnyait? Amott három kiraly utazik nagy czomagokkal. kíséretükben fényes szolgálók. Arannyal, ezüsttel kivert ékes podgyások között vajjon hány millió ember sorsát hurcolják a hallgatag lakájok? Lemegy a nap s eljő a reggel, ki tudja megmondani, hogy Kurland homályos síkságán dördül-e el az ágyú, mely a koncert végét jelenti, vagy Varsó tornyai felett keringenek a vészmadarak s a zajos utcákon hallja már a félénk lakosság lovasáink távoli dübörgését? Egész Európa csupa feszültség és ügyelő gond: most dől el, amiért 12 hónapja harcotunk: kinek vetettünk, kinek arattunk, milyen szél süvölt a határaink fölött? Felveszi-e még a vésőt, kalapácsot az elnémult polgárság? Európa egy izgatott arc ma, melynek egyik szeméből a remény meleg fénye sugárzik, a másikkól az ijedtség tévona mécsse. Mikor a nagy mérkőzés eldőlt, a jagató és hurruzó tömegek irtózatos lármája között a háboru temetése porondra kerül, világító ablakaink az ég fáklyák fénye mellett emélnék tel arunk az ég felé.

De hogy odát mi lesz, s hogy hordul fel a megalázott népharag, mint recseg-ropog a Romanovok sokat megpróbált trónja: arról ma még csak sejtéseket írhatni, de vatamikor az emberi historia legviharosabb napjai bujnak ki belőle.

Ne kérdezzetek még tehát semmit, eljón annak ideje is, amit most oly vágyakozva idéztek s addig az erőnek utolsó megfeszítésével szolgáljátok az ügyet, amely oly szép reményekkel kecséget. Eme szép reményeknek biztató csillaga hadseregeinknek hősiessége és páratlanul nagy szerit eredmény, mellyel dicső haderőnk dicsekedhetik. Hiába- való itt az orosz haderőnek minden újabb átcsoportosítása, mindenféle muszka tanácskozás: a győzelem pálmája kezünkben van s nem ragadja azt el tőlünk senki sem.

Kézigrándítulzhen

az ujvidéki honvédegyalozezred.

A lövészárók-harcmodor megtanította a hadvezetőséget arra, hogy a gyalogság az ő előre elkészített jó erős, betonfedezékeiből nem egy könnyen zavarható ki. Az ellenfeleknek az ilyen kis várszerűen megerősített beton-állások ellen hathatósabb eszközöket kell legtöbbször alkalmazni.

A hadügyminiszterium sajtóosztálya ma az *Ujvidéki Hírlaphoz* küldött közleményében ezeket írja:

„Hacsak a tüzérség egymásután nem küldözgeti telibe találó gránátjait a lövészárókba úgy, hogy a rettenetes veszteségek a további benmaradást lehetetlené teszik, akkor a gyalogság csak úgy tágit helyéről, ha oldalba támadás fenyegeti. Éjjel azonban gyakran, néha nappal is sikerül az ellenség közelébe jutni és őt meglepni. Ekkor aztán néhány kézi gránát, vagy bomba ügy dobásával az izonyian megrémült ellenséget sikerül megszalasztani. E pokolgépek kezelése és dobása természetesen nem oly egyszerű dolog, miért is nagyon ügyes, a haláltól nem rettegő katonákat, földmunkásokat, vagy olyanokat választanak ki a feladatra, akik már foglalkoztak ily robbantásokkal. Ellenségeink, különösen a szerbek, minden lehetó alkalommal bombát vetettek s többször sikerült ezzel az első sorokban zavart kelteniök.

A mi hadvezetőségünk rövidesen utólérté a háborus tapasztalatok megszerzése terén ellenségeinket s most már magunk is eredményesen használjuk e fegyvereket. Bombavetőink akár támadás, akár védelem közben már sok hőstettet vittek véghez.

Aki látta — akár képbén is — az ellenség drótkadályait, az könnyen elképzelheti, hogy mily rettenetes áldozatokba kerül ezeken, ha kell, az ellenséges tüzbén átörni. Ezen akadályok célja, hogy a rohammal támadó ellenséget előre futásában közvetlenül a hadállás előtt még egy utolsó rövid megállásra kényszerítse, a mely-

nek ideje alatt gyilkos tüzzel lehesen annak maradékát kiirtani. Ha tehát egy ilyen jól előkészített állást kell elfoglalni, akkor előbb e terhes gátló berendezést kell megsemmisíteni, nehogy a támadó saját veszteségei mértékelenül nagyok legyenek. Vagy nehéz gránáttüzzel történik az eltávolításuk, vagy néhány ügyes emberünk csuszik előre, a kik azután erős drótvágó **dólvágó** iparkodnak a szegeszdrót széjjeldarabolni. Magyarázatra sem szorul, hogy micsoda fáradtságos, veszedelmes munka ez. Önként jelentkezők cselekszik ezt meg az éj sötétjében, ködben, hőföregtegen vagy sűrű záporosöbén. Ha ez az ellenség éber, — írja az aranykönyv — embereinknek sikertelenül kell visszatérniök.”

Az orosz harctéren, fent a Dnyeszter partján most elkeseredett harcokat vívnak egymással az ellenfelek. Az oroszok minden lehetó elkövetnek, hogy némi sikert csikarjanak ki a diadalman előrerobogó szövetségeseiktől.

Az ujvidéki honvédegyalozezred, mint a Szurmay-hadsereg egyik ezrede, szintén fönt északon kergeti az orosz, akik csak a Dnyeszter partján tudtak megállni és a gyorsan kapott tartalékoikkal vehemens ellentámadást indítottak Szurmay serege ellen, amely kritikus helyzetbe került. Az-ujvidéki honvédeknek jutott a feladat, hogy az ellenséget tartóztassák fel s verjék vissza támadását. A honvédek napokon keresztül verték vissza az oroszok irtózatos támadásait. Már oly közel voltak az *ujvidéki honvédek állásához az oroszok, hogy kézigrántókkal dolgozhattak. Az oroszok egymásután küldözgették a kézigrántókat a mi állásaink felé. A honvédek e heves gránátzapor daçára is tovább tartották állásaikat, mindaddig, amíg a tulerőben levő oroszok elől erősen megfogyatkozva vissza kellett vonulniök.* Az ujvidéki honvédek a gorlicei áttörés napján a Kárpátokban az Ostry magaslaton állottak s onnan mentek előre Drohobyc és Lemberg elé . . .

Ujvidék — Szabadka.

— A téli színiszazon. —

Az Országos Színészegyesület akciója, mely *Nádassy József* szabadkai színigazgató társulatának akarja biztosítani október-december hónapokra Ujvidéket, városunk közönségével élénk rokonszenvre talált, mert csak így velleik az ujvidékiek a hön óhajtott téli idényt megkaphatni. **Altalános meglegedéssel fogadták Matkovits Béla** főispán ama megszoritó feltételét, mely szerint a szabadkai szintársulat csak az esetben kapja meg Ujvidék városát, ha elsőrendű leszén.

De nemcsak Ujvidéken fogadták rokonszenvesen az ujvidéki—szabadkai egyesülést, hanem Szabadkán is. Kitéző lapársunk, a szabadkai „*Bácskai Hírlap*” szombati számában az alábbi cikket találjuk, mely nemcsak témájánál fogva érdekes, de azért is, mert kitérészik befőle, mily nagy elismerésnek vannak idegenek is *Matkovits Béla* főispán személye és működése iránt.

A „*Bácskai Hírlap*” cikkelye a következőképen hangzik:

Az Országos Színészegyesület két tanácsosát *Szendrey Mihályt* és *Tapolczai Dezsőt* küldte le a napokban Szabadkára és Ujvidékre, hogy a szabadkai szintársulat ~~köszere a jövő szezonra~~ thonthon biztosítson s megnyerjék e két várost a magyar színészet támogatására. A tanácsosok fáradozásának szabadkai részéről már beszámoltunk, Szabadka város vezetői tanúságot tettek arról, hogy ennek a városnak elsőrendű kulturszükségletét látják kielégítve abban, ha hajlékot biztosítanak a magyar színészetnek.

Szendrey Mihály és Tapolczai Dezső örvéndetes eredménnyel jártak el és tertek vissza ma ujvidéki utjokról is. A jövő színházi szezon egy része biztosítva van ott is a szabadkai szintársulatnak, mely ősszel, október elején bevonnult Ujvidékre. A szintársulat ügyét a legmelegebb rokonszenvenvel karolta fel *Matkovits Béla* ujvidéki főispán s a legmesszebbmenő gondoskodást biztosította a magyar szintársulat működése részére.

A legősintébb elismerés hangján beszéltek előttünk a Színész-

egyesület tanácsosai *Matkovits Béla* főispánról, aki minden magyar kulturtörékvésnek lelkes, erős támogatója Ujvidéken, ebben az erősen nemzetiségi városban és akiért méltán lelkesedik a kormányzására bizott nagy és intelligens város egész polgársága.

Ugyancsak nagy jóakarattal karolta fel a szabadkai színészet ügyét *Profuma Béla* is, Ujvidék kitünő új polgármestere.

Hónapok bizonytalanságátott így nyugvopontra, sok-sok aggodalmunk oszlott el s jól örömmel gondolunk arra, hogy Szabadka közönsége részese lesz ezután is állandó szintársulata révén mindannak, amely nélkül ma már sokkal kisebb városok kulturtörékvéséi sem tudnak erőhöz jutni.

Az az eredmény, hogy a szabadkai szintársulat Ujvidéket is megnyeri, művészi értékeket tekintve is becses. Ujvidék intelligens társadalmi élete, nivója éppen úgy, mint Szabadka, erős tehetségű, kiforrott színészgárdát kíván. Ennek az igénynek az új szabadkai szintársulat, kellő anyagi erővel biztosítva lévén fokozottabb mértékben meg tud majd felelteni. Művészi életünk fejlődése nagy lépéseket tesz így előre hűen ahhoz a multhoz, amely Szabadkát mindenkor ismertté tette.

Ujvidék város gabonaszükségletének biztosításához.

Ismervén Ujvidék város polgármesterének felelősségteljes átvételével a város polgármesterének felelősségteljes átvételével, bizonyára foglalkozott már Ujvidék városának gabona, illetve liszttel való ellátásának fontos és sürgős kérdésével is. Mindamellet legyen szabad e tárgyhöz néhány sorban hozzászólni.

A multak szomorú tapasztalata parancsolón írja elő, hogy ezen kérdést minden kicsinyesség mellőzésével radikálisan kell megoldani.

Első sorban eldöntendő, hogy a város lakóinak liszt-szükséglete az egész évre egyszerre biztosítandó-e, másodsorban pedig, hogy mily úton? --- Az előrelátás amellet szól, bár ez anyagi kockázattal jár, hogy a városnak gondoskodni kell a polgárság egész évi liszt-szükségletéről. Ha ezen kérdés így irányban eldöntetett, úgy megállapítandó és ennek sürgős összeírás útján kell megtörténni, hogy kik tartanak igényt arra, miszerint helyetülük a város gondoskodik 1916. augusztus 15-ig terjedő liszt-

szükségletükről. Mintául szolgálhat Nagyvárad ez irányú intézkedése. Ezen a legszűkebb időre szabandó összeírásai munkálatok alatt eldöntendő lenne, hogy a gabonaszükséglet mily módon biztosíttassék. Ismeretes, hogy a kormány kezdeményezésére egy Haditermény r. t. alakult, melynek kifejezetten célja városok és egyéb köztisztviselők stb. gabonaszükségletének beszerzéséről gondoskodni. Közelfekvő tehát, hogy Ujvidék városa elsősorban a Haditermény útján igyekezzék a szükségletét fedezni. Sajnos azonban, legalább tudomásom nincsen róla, hogy ezen Haditermény r. t. felvilágosító közleményt adott volna ki arról, hogy mily beosztás szerint fogja az egyes városok szükségletét kielégíteni. Éppen ezért tisztázandó a Haditermény részvénnyársasággal:

1. Lehetséges-e az egész szükségletet successive szállítás mellett biztosítani úgy azonban, hogy ezáltal a város mégis állandóan megfelelő mennyiségű gabonával el legyen látva?

2. Mily áldozattal jár ily successive kikötés melletti vétel?

3. Milyen vidékekről fogja a gabonát szállítani?

Ez utóbbi azért fontos, mert a vevő (jelen esetben a város) köteles a maximális áron felül még a feladóállomástól Ujvidékig a fuvardíjat is viselni, de még azért is, mert a gabona minősége vidékenként változik.

Amennyiben a város a Haditermény r. t. útján szerzi be a szükségletet, úgy még szükséges lesz a gabona leszállítása, illetve átvétele alkalmával a minőségi átvétellel egy szakértőt megbízni.

Ha azonban a város nem kívánja ezen kérdést ily módon megoldani, jogában áll gabonakereskedőket, akik a vásárlásra külön jogosítványt kapnak, a szükséges gabona beszerzésével megbízni a maximális árak alapján megállapítandó jutalék, rakárköltés, stb. feltételei mellett. Az ujvidéki gabonakereskedők kiterjedt öszekötötésük és rendelkezésükre álló üzleti szervezetük meg pénzfórássai mellett bizonyára készséggel vállalkoznának ezen feladatra.

A gabona beszerzésének kérdésével kapcsolatban még megoldandó lenne a gabona liszté váló őrlésének kérdése is, mely kérdés érdektelen szakértők bevonásával volna eldöntendő.

Meg vagyok győződve, hogy, ha a város itt felsorolt szempontok szerint fog dönteni, úgy Ujvidék városának gabona és lisztel való ellátása minden nagyobb fennakadás nélkül fog eszközölhető lenni.

Gold Béla.

Ujvidék az elpusztult felvidéki falvakért!

Az *Est* grandiózus eszméje napról-napra élénkebb visszhangra talál az országban és imár *Debrecen* városa elsőnek sietett dicséretes áldozatkészséggel az ellenség járta megyék lakosságának segítésére és majd minden vidéki városban mozgalom indult meg, hogy az ellenségtől elpusztított felső vidéki községek felépítésében, a magyar városok járjanak elől a példával.

Az *Ujvidéki Hirlap* is felkarolta az eszmét és a városszeret megnyilatkozott közhangulat is bizonyítja, hogy az az eszme, hogy Ujvidék, az ország legdélibb végvidéki, határszéli városa is legyen segítségére a felvidéki községek újjáteremtésében, városszeret meleg megértésre és lelkes visszhangra talál.

Dr. *Wagner* Károly városunk érdemes és kitünő tisztí főorvosa az első 50 koronás adománnyal letette egyik felépítendő felvidéki község alapkövét. A nemes adomány csak kezdete annak a nagy arányú mozgalomnak, sűrű adományoknak, amelyek erre a nagyszerűen hazafias célra Ujvidék közönsége köréből fognak hozzánk befolyjni. Hisz közismert a pusztulás, melynek hazánk északi vármegyéi, községek és egyesek vad, mindent szenvedélylyel pusztított, ellenség fegyvere alatt szenvedett községek és egyesek évtizedek építő munkájának eredményét veszítették el, míg dicső hadseregünk, hű szövetségünk féket tudott vetni és ki tudta űzni a Kárpátok bércéi közül az ellenséget.

Istené legyen érte a dicsőség, ma már tiszta a szent, haza földje az ellenségtől.

Ha volt valaha úgy, most van itt az az idő, melyben minden érző kebelnek fel kell dobognia attól a gondolatától, hogy hazánk az az elpusztított részét *ujjépítsük*.

Ez a szent kötelesség reánk, azokra vár, akik csak szívdobogva olvastuk a lapokból, hogy az ellenség hazánk földjére pusztított. Mi reánk, akik nem szenvedtünk közvetlenül személyünkben, anyagi javainkban az ellenség zsarnoki nyomását, sarcolását.

Ujvidék azon kevés városok egyike, hol a háború nyomán sokféle gazdagság, jólét, vagyon keletkezett.

Es így kétségtelen, hogy felhívásunk eredményes lesz. Ujvidék város törvényhatósága is bizonyára sietni fog, hogy a maga adományának erkölcsi súlyával lökést adjon a mozgalomnak.

Az a föld, amelyet megépitni akarunk, hőseink megszentelt véreivel áztatott hazai föld, fiaink, a szép magyar Alföld gyermekeinek vére öntözte és szentelte meg újra és adta vissza nekünk.

Menjünk tehát sereggestül, fil-léreinkkel, koronáinkkal az ellenségtől sujtottak segítségére, akik ott hőiesen elesett véreink sírjának ápolására is hivatva lesznek, s kik e kötelességüket kétszeres buzgalommal fogják végezni ha tudják, érzik, hogy az egész ország tettekben nyilvánuló szeretete sugárzik mindenfelől feljükk.

Az *Ujvidéki Hirlap* minden beérkező adományt legközelebbi számában nyilvánosan nyugtáz és a pénzeket az Ujvidéki Takarékpénztárnál külön betétkönyvecskében helyez el.

Eddig kimutatott 50 koronás gyűjtésünkhöz ma újabb adomány érkezett. Büszkén közöljük, hogy ez a második adomány is *köz-hivatalnoktól* érkezett, aki azok közé tartozik, akiknek a háború csak súlyos anyagi megterhelteket jelent. *Fauszt* János, vámhivatalunk kitünő főnöke siet nagyszerű példaadásával megmutatni az utat azoknak, akiknek ilyen hazafias jótékonyosság — nemcsak erényük lehet, de akiknek kötelességük is.

Eddig kimutatott adomány K 50—

Fauszt János vámhivatali főnök K 20—

Összesen: K 70—

Mikoreszünk Ujvidéken buzakenyeret?

Szívünkben némi halvány örömmel vettük tudomásul, hogy konyhánk, asztalunk és gyomrunk makacs ellensége: a kukoricaliszt jobblétre szcnderült. Kimlt. Nincs többé. Kukoricamentes kenyeret ehetünk ezután már, mert a pékek csak árpálszittel kevert rozslisztből sütnek kenyeret.

Ennyi az egész, amit az ujvidéki ember a legutóbbi miniszteri rendelet értelmében élvezhet. Tiszta, keveretlen buzaliszt-hoz azonban még mindig nem juthatunk. Zsemlyét, kiflit, vagy pláne buzakenyeret pedig még csak óhajtanunk sem szabad. Néhány pékmester a legválságosabb időkben is sütött és ársított zsemlyét, hogy lehetőleg több ember juthasson ezekhez a finomabb süteményekhez. Hát ők maguk hatóságilag kezelték süteményeiket, amiért csak dicséretet érdemelnek. Ezeknek üzleteik előtt sokan váraoztak a

friss süteményekre, de a pékek mindenkinek legfőleg csak 20 fillérért adtak, még pedig négy darabot. Igen nagy protekció kellett ahhoz, hogy valaki 8 darabot kaphasson. Nem is zúgolódott emiatt a közönség, mert hiszen jól tudta, hogy a mai világban nem lehet az embernek kénye-kedve szerint kosztolni.

A legutóbbi napokban azonban már ez a zsemlye árusítás is alaposan megcsappant. Amióta tehát megjelent a lisztkéverés megszűnéséről szóló kormányrendelet, Ujvidéken kevesebb a tiszta buzából készült sütemény, mint volt azelőtt. Ennek más oka természetesen nem lehet, mint az, hogy Ujvidék tulajdonképpen még nem részesült az új intézkedés áldásaiban.

A gabona és liszt rekvirálásának eredménye pompásan beigazolta, hogy bennünket kiéhezetté nem lehet. Olyan óriási mennyiségű élelmiszer áll rendelkezésünkre, hogy például a régi liszt nemcsak elégnék bizonyult az új termésig, hanem marad elegendő még a jövőre is. A régi készletet pedig kidobni nem lehet, azt el kell fogyasztani, mert a józan ész, takarékoság ezt parancsolja. Ez a készlet azonban elfogy majd akkor is, ha lesz új liszt. A régi készletben azonban van elegendő buzaliszt s ezt várja annyira a ujvidéki ember, hogy ehessék egy kis zsemlyét, kiflit, fehérebb kenyert stb., hogy vásárolhasson nálalásztet anélkül, hogy melléje kellene vennie háromszor annyi főzőlisztet. A főzőliszt minden bizonnyal elfogy ezután is, mert a szegényebb néposztály nem rohan azonnal a tiszta buzalisztra, ha bármennyi buzánk lesz is. Egészen bátran szállítható tehát Ujvidékre és árusítható itt is a tiszta buzaliszt.

Amikor tehát kilátás van arra, hogy a kukoricaliszt meghalt és nem is fog többé föltámadni, kérjük a hatóságot, szállíttasson minél előbb s minél több buzalisztet Ujvidékre, hogy a lakosság végre-valahára hozzájuthasson egy kis jó tészta-eledelhez is. Reméljük, hogy a liszt hamarosan meg is érkezik s lesz zsemlyénk, kiflink, buzakenyerünk a tejjel-mézzel folyó Kánaán nagyobb dicsőségére és ellenségeink legnagyobb boszuságára.

A Dmke ujvidéki fiókjának tagtoborzása.

A Dmke ujvidéki fiókja, ez a fáradhatlanul lelkes hazafias kulturtényező az alábbi megleghangu felhívásban fordul Ujvidék hazafias közönségéhez, kérve, hogy tagul lépjenek a Dmkebe és ezzel tegyék lehetővé, hogy a Dmke Ujvidéken erős védővára legyen a magyarságnak!

Most mikor az egész világ ellenünk tört és megsemmisítésünket célozza, fokozott kötelessége a magyarságnak, erős magyar tábort sorakozni, hogy annak páncélfaláról minden ellenséges támadás lepattanhasson.

A lelkes felhívás különben így hangzik:

FELHÍVÁS!

A. D. M. K. E. a magyar kultúra fejlődésének történetében örök nevet szerzett magának. Célja volt, hogy szellemi téren szolgálja a közügyet, hogy műveltségünket fokozva szellemi előnyünket megőrizhessük az idegen nemzetiségek felett, s hogy lépést haladjunk a nyugati modern kultúrával. A D. M. K. E. megfelelt és amennyiben a magyar társadalom többsége tagjaink sorába lép, meg is fog felelni céljának. Fáradhatatlan buzgósággal karolta fel a Délvidék magyar elemeinek ügyeit és emelte a magyar szellem tekintélyét. Védőszárnyai alá vette az ifjúságot és támogatta azokat az intézményeket, melyek velünk együtt küzdenek a magyar haza dicsőséges jövőjeért. Abban a nagy harcban, melyet a magyar szellem fényes, megdöntöhetetlen bástyáját, hogy hirdesse a mi nevünket, abban alapvető része kell hogy legyen a D. M. K. E.-nek, ott is lesz azok sorában, akik bátran hirdethetik, hogy édes hazánkért, Magyarországot diadalalmért minden meg akartak tenni. Midőn minden egyéni hűségét félretéve mint a D. M. K. E. ujvidéki osztálya mi is küzdni óhajtunk vidékünk magyarságának szebb és dicsőségesebb jövőjeért, kérjük, hogy tagjaink sorába belépni és s mellékelte levelező-lapot kitöltve hozzájuk beküldeni szíveskedjék.

Hazafias üdvözléttel
Ujvidék, 1915. év július ho.
Az elnökség.

A felhíváshoz a válaszadáshoz szükséges levelezőlap van mellékelve.

HIREK

Alkonyat a külvárosban.

Amikor a belváros tikkadt közönsége levegőre szomjasan a sétaterre tódul: künn, a külvárosi utcákban is most kezdődik az élet, a napnak robotos munkája után a kedves magának-éles.

Őszhaju bácsik ingujjban jönnek ki a kapuk elé, locsolóval kezükben és gondosan öntözik a ház elejét, hogy friss és üde legyen a tájék, mire az asszony-nép, kiül. A nyitott ablakból zongoraszó hallatszik; nem ama obligát egyhangú gyakorlás, mint délelőtt, mikor a kisasszonyok lerázzák ezt is, mint a portörölt a járó-kelő arcába: most divatos operette-dallamok dicsekednek a szomszédság előtt: látod, hogy haladok a világgal? vagy ábrándos magyar nóták szólnak egy ismeretlen Valákihez, aki talán éppen most sétál el az ablak alatt. És a Valaki felnéz a virágos, fenér csipke-függönyös ablakra s a sivár, magános legény-szivbe vágyon lopódkodik egy édes otthon derűs képe...

Sokáig nem is lehet ezt az ábrándozást így látatlanban a szoba mélyén kibírni és csakhamar szöke meg barna leányfejek hajolnak ki a pirosló virágok közül és — micsoda véletlen! — akkurátusan akkor megy arra Valaki.

— Kezit csok', Mariska nagy-sád; miléen szépet játszott! Halottam ám!

És megindul a naiv-negédes diskurzus, amelyet a szomszédságból sanda szemek figyelnek. Mert nem minden ablaknak akad gavallérja, kivált ilyen háborus időkben, ami nagy igaztalanság: „No de mindennek megvan a maga oka” s „aki ismeri a Maris meg a mamáját”, — a többit már nem hallom, de az öreg néni a sarokról, aki olyan fejcsóválva szörnyülködik az ablak előtt, el tudná mesélni.

Most egy idegen pár megy végig az utcán és egyszerre minden szó elakad.

— Kik lehetnek? nem ismeri? A férfi csinos, elegáns, de a nő!... Ugy látszik, még nem házasok, nagyon összesimulnak.

S még tovább csörgedeznek a logika csobogó csermelye, de a látóhatáron egy nagy, széles kalap tűnik fel s divatos, rakott szoknya röpköd az alkonyi szélben. A szöke meg barna fejek várakozón hajolnak előbbre, egyszerre hat meg tíz szem fixirozza a toilletet, de ahogy ellibeg

előttük, a meglepetés szava tör ki félhangosan a bájos kis szakértőkből:

— Készen vett ruha! Csak készen vett!

S ablaktól ablakhoz száll az ige s morajló kórusként kíséri a gyanutlanul libegő nőt: készen vett ruha! ó. csak készen vett!

Kint ülnek már mamák meg a nénik is a kapuk előtt, kancsó söröket visznek át az utcán, egy vendéglőből gramofon bödül rekedten; két katona sántikál a házak mellett és amerre megy, az asszony-nép sóhajtvá, bólogva a háborúról kezd beszélni.

Hát mégis benne vagyunk? Itt a külvárosban is? Egy rik-kancs rohan, szakadozott, éneklő hangon kínálva a lapot; az utca megmozdul, a világháború orkánja egy percre mintha idelehelne. Tágul a tér, szétterjeszkednek a házak és nőnek, magasodnak, hegyekké, hegyóriásokká; az utca is a végtelenbe nyúlik, a kavics tengerre lesz, páncélos hajók járnak rajta s a mélyben a halál leselkedik. Ott száguld a fantázia a véres pusztákon, a havasi gyopártól virágos lejtőkön és mindenütt, ahol ők vannak, a külváros fia is; azután, — azután nincs több újság, a lapot a szomszédnak adják és betérnek a házba, ahol már a vacsora vár.

S míg én ezt mind így lenézegetem és bírálok ésszel leszögezem tudatom raktárába, mögötte talán ablaktól ablakig száll az ige, a külváros kritikája; „Tavalyi ruha! Ó, csak tavalyi!”

A 43—50 évesek sorozása. A napokban jelenik meg a 43—50 évesek összeírásának hirdetménye. A sorozás Ujvidéken, a mint értesülünk, *augusztus 23. és 24.* napjain fog megtartatni.

Élelmiszerek maximális árai.
Profuma Béla polgármester a vásári bizottságot meghallgatván a következő élelmiszcikkek maximális árait a következőképpen állapította meg: tej literje 36 fillér, tejfel literje 2 korona, főzővaj kgja 4 kor. 50 fill., teavaj 5 kor. 50 fill., juhturó kgja 3 kor., turó kgja 1 kor., tojás darabja 12 fill., rántani való csirke kgja 2 kor. 80 fill., tyúk és kakas kgja 2 kor., sovány liba kgja 1 kor. 60 fill., hizott liba kgja 2 kor. 60 fill., kacska kgja 2 kor., harcsa egy kgon aluli kgja 2 kor., egy kgon felüli kgja 3 kor., ponty 1 kgon aluli kgja 1 kor. 60 fill., 1 kgon felüli kgja 2 kor. 50 fill., csirke 1 kgon aluli kgja 1 kor. 20 fill., 1 kgon felüli kgja 1 kor. 60 fill. A főzelékfélék maximális ára nem változott. Az ékként megállapított maximális árak szombaton lépnek életbe.

Adózók figyelmébe. A folyó évre a változatlan tétélekről szerkesztett III. osztályu kereseti és tőkekamat-s járadékadó kive-

Ki mit lát,

Ki mit tud,

Ki mit hall

közölje az

Ujvidéki Hirlappal.

tési lajstroma folyó évi július hó 24-napjától július hó 31-napjáig a városháza 13 ajtó szám alatti termében közszemlére van kitéve oly célból, hogy azt mindenki megtekinthesse.

Katonai tűzoltóság. A mi a város közönségének rég óhajtott vágya, azt megszülték a háborús körülmények: Ujvidéknek állandó tűzoltósága van, a melyet a katonaság szervezett és állított fel. *Grzywinski* Staniszló vezérőrnagy várparancsnok most átiratban közölte a városi tanácsal a tűzoltói szabályrendeletet avval, hogy tegye meg az észrevételeit. *Projuma* Béla polgármester *Payerle* Nándor rendőr-főkapitánynak osztotta ki tanulmányozás és véleményezés céljából a terjedelmes szabályrendeletet.

Az ujvidékiek hadiadója. A zombori pénzügyigazgatóság, a mint értesülünk, elkészült az ujvidékiek hadiadójának kivetési javaslatával. A tervezet ez időszert a pénzügyminiszteriumban van, s előreláthatólag a jövő hó elején kerül Ujvidéken közszemlére.

Javuló közegészségügyi állapotok. A július 12.—18-iki héten, városunkban a közegészségügyi állapotokban lényeges javulás állott be. *Kolera*, *himlő* vagy *kiütéses tífus* esete egyáltalán nem fordult elő és a gyakrabbi járványos megbetegedés közül is csak 4 vörheny, 2 tífus és 2 kanyaró megbetegedés történt. A kolerában megbetegedett katonák közben teljesen felgyógyult. A városi főorvosi hivatal ez alkalommal is hatékonyan ügyeimet ajánlja a közönségnek a gyakori fertőtlenítést és légyirtást.

Kitüntetett hős tanár. *Dénes* Lajos 6. honvédgyalogzredbeli tart. hadnagyot, az ujvidéki felső kereskedelmi iskola kitünő tanárát, a ki az északi harcúterén vitézül küzdve már kétszer megsebesült, a király a hadikiérményes 3. osztályú katonai érdemkeresztel tüntette ki. A hős tanárt, a ki *Fischer* Jakab főjegyző veje, kitüntetése alkalmából számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Esküvő. *Rajhathy* László honvédszázados, *Payerle* Nándor főkapitány sógora, a ki a magyaroi útközvetben a Kopersóhegy csapatával elfoglalta, s a ki városunkban is, a hol katonai pályáját megkezdette, közkedveltségnek örvend, pénteken tartotta Zomborban esküvőjét *Pataj* Etelkával, dr. *Pataj* Sándor zombori ügyvéd és lapszerkesztő leányával.

Harmadszor megsebesülve. *Sztratinovicz* Bogolyó főhadnagy földink, *Sztratinovicz* Vladimir ny. alpolgármester fia, a kinek mellét már két hadikiérményes kitüntetés díszíti, harmadszor is megsebesült. Szerencsére a szurony ejtette seb nem súlyos.

Megint nem lehet táviratozni. Hétfő este 7 órától kezdve a csak szombat reggel megkezdelt táviratfelvételt és továbbírtat újabb intézkedéséig beszüntették. — Szintúgy a kedd reggelre újból életbeléptetni tervezett polgári menetrend visszaállítására több napi késedelmet fog szenvedni. Mindaddig a hadi menetrend marad érvényben.

Betörés egy ékszerüzletbe. Hétfőről kedde virradó éjjel *Weinberger B.* ékszerész dunautcai üzletében eddigéig ismeretlen körülmények között betörők jártak és 5 briliáns, 20 aranygyűrűt, 2 arany-keresztot, 1 duplafedelű férfi aranyórárt, 2 lapos nyitott arany sávozott órát, 36 pár arany fülbevalót, 14 pár más fülbevalót, egy arany női órát, 49 különböző arany gyűrűt, egy női tulla ezüst órát és 60 K készpénzt, 2352 kor. értékben elloptak. A rendőrség erőlyesen nyomoz ez ügyben.

A mezőgazdasági gépészek és fűtők szabadságolása. A honvédelmi minster elrendelte, hogy a mezőgazdasági termelésnek, különösen az aratási munkálatoknak előmozdítása szempontjából katonai (népfelkelői) szolgálatot teljesítő hivatásos mezőgazdasági (cséplő, arató, kaszálogépek, gőz és motoros szántógépek) gépészek és fűtők szabadságoltassanak, illetőleg községeknek, földbirtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátassanak. Ide tartoznak azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők, akik póttesténél, hatóságoknál, intézeteknél, vasutbiztosító és egyéb alakulatoknál az ország belsejében szolgálnak és elfogadhatóan beigazolják, hogy hivatásos gépészek vagy fűtők, azonnal abba aközsébe szabadságolandók, amelyben utóljára foglalkozásukat üzték. Erre vonatkozó igazolásul szolgálnak bizonyítványok, munkakönyv, megbízható tanuk vallomása. Hasonlóképen szabadságolandók azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők is, akik a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján, illetve mint népfelkelésre kötelezett munkások gyárakban és üzemekben, valamint egyéb hadicélú szolgálatra igénybe vétetnek és átmenetileg nélkülözhetők. A szabadságidőtartam 1915. évi szeptember hó 15.-ig szól. A szabadságolt legénységnek a szabadság tartama alatt katonak íltményre nincs igénye.

Felelős szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

Másolat.

M. K. Földmívelésügyi minster. 6419/1915 sz. II. B. I. Valamennyi törvényhatóságnak. Gyöngyöshalászi Takács Gyula budapesti (VII. Üllői-ut 16/B.) lakos mint az elővad és vadászterületek adás-vételének és bérbé vételének közvetítésével foglalkozó

a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél 139882/914. sz. alatt bejegyzett „Magyar Vadászgazdasági Iroda Gy. Takács Gyula” cég tulajdonosa közvetlenül hozzám intézett beadványában arra ajánkozott, hogy a hazai vadászterületek benépesítéséhez és vértelirítéséhez az egyes vadászterületek tulajdonosai és bérleti által időnként szükségelt tenyészedat jutányossággal áron és megfelelőbb minőségben szállíthatja, mint azt eddig a külföldi vadkereskedők tették. Mint hogy a hasznos vad, okszerű tenyésztéshez fűződő nemzetgazdasági vagyonsodás érdekének előmozdítására súlyt helyezik, felhívom törvényhatóságot, hogy a nevezett magyar céget a vadászterületek tulajdonosainak és bérloinek, valamint az ottani vadászársaságoknak ajánlja figyelmükbe. Budapest 1915. évi május hó 7. A minster rendeletéből minsteri tanácsos s. k.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszem, hogy vb. Deutseh Lipót bécecsi cég csödtömegéhez tartozó csödelárban felvett különböző festék, lakk és kence áruk, valamint üzleti felszerelés a csödválasztmány határozata alapján ajánlati verseny útján el lesz adva.

Az ajánlatok

1915. évi július hó 23-ának déli 12 órájáig

alulírott tömeggondnoknál adandók be.

Az ajánlatokkal egyidejűleg 1000 K bánatpénzt tartozik az ajánlattevő alulírott tömeggondnoknál letenni.

A később érkező, vagy a fenti bánatpénzzel el nem látott ajánlatokat a választmány figyelembe nem veszi.

A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány 1915. évi július hó 24-ik napján dönt.

Ajánlattevő ajánlata a választmány döntésig feltétlenül kötelezi.

A választmány nem vállal felelősséget sem az áruk minőségéért, sem mennyiségéért és nincs köve az ajánlatok egyikéhez sem.

Ajánlattevők a leltár eredetijét, valamint magát az eladás alá kerülő áru és felszereléseket tömeggondnok kezéhez legkésőbb 1915. évi július hó 26-án kiifizetni, a vételi illetéket tömeggondnoknak átadni.

Ha a vevő a kikötött időben a vételárát ki nem fizetne, bánatpénze a csödtömeg javára elvész és az áruk az ő vesztélyére és költségére újabb eladás alá kerülnek.

A csödválasztmány döntése 1915. évi július hó 25-én tudható meg alulírott tömeggondnoknál.

Kelt Óbecsén, 1915. évi július hó 14-ik napján.

Dr. Martinovicz Pál

vb. Deutsch Lipót tömeggondnoka.

4554. szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Vonatkozással folyó évi július hó 20-án kelt 4070 sz. hirdetményemre, mivel a városfőterületén új vesztélyégi eset fordult elő — az ebzártalot mai naptól számítva 40 napra meghosszabbítottam.

Egyben felhívom a katonai egyéneket, hogy a petrovaradini várparancsnokságnak, l. hó 13-án kelt 350 számú rendellete szerint kötelesek a birtokukban levő kutyákat a városi adóhivatalnál bejelenteni és ugyanott, a kutyák által viselendő védjegyeket kiváltani.

Az összes kutyák, tehát a katonai egyének tulajdonát képező kutyák is, csak szájkossárral el látva és pórázon vezethetők.

A szabadon talált kutyákat, a gyeptester napokint össze fogja és ezek kiirtatnak.

Ujvidék, szab. kir. főkapitányi hivatala 1915. évi július hó 15. napján.

Payerle
főkapitány.

ad. res. 6. szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Felhívom a város összes 19—42. év közötti lévő férfi lakosait, hogy folyó hó 26-ától kezdve katonai igazolványi okmányukat állandóan hordják maguknál s a várparancsnokság ellenőrző közegeinek bárhol vonakodás nélkül mutassák elő.

Ujvidék szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1915. évi július hó 20-án.

Payerle
rendőrfőkapitány.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.

Keresünk egy

gyakornokot

gyarmatarú ügynökségünk részére, kezdő fizetéssel.

Moser és Wertheim

Kenyer-u. 26. szám.

Sürgős megvételre keresek egy fajtisza fehér

kis ölebet

Ajánlatok e lap kiadójába küldendők.

OLCSÓN KIADÓ LARÁS

4 utcai szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Irodának is megfelel, miután világos.

Továbbá: 2 utcai szoba, előszoba, konyha, villamosmegállónál. Vasuti-ut 2. szám

Kovács Sándornál, vagy László viltában a kórhazzal szemben.